

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.437/2018/7.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Bajnok István bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Meiszner Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Meiszner Éva ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Czingula Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Czingula Katalin ügyvéd

A per tárgya: kezességi szerződés teljesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék 48.Pf.631.770/2018/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Budai Központi Kerületi Bíróság 20.P.XI.21.368/2017/14. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 135.800 (százharmincötezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 855.900 (nyolcszázötvenötezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes mint hitelező és a M Bt. mint adós (a továbbiakban: adós) között 2011. február 9-én „Bankszámla hitelszerződés Széchenyi kártya 2-höz” megnevezésű hitelszerződés jött létre, 5 millió forint hitelkeret biztosítására.
- [2] A hitelszerződés alapján az adósnak a felperessel szemben fennálló tartozásai visszafizetése biztosítékeként a hitelszerződés 20. pontja szerint (a mindenkor kötelezettségek 80%-a erejéig) a G Zrt. (a továbbiakban: kezes zrt.), továbbá a 21. pont szerint az alperes készfizető kezességvállalása szolgál. A magánszemély

kezessége a felperesi üzletszabályzat 2.11.1.8. pontja értelmében a teljes tartozás biztosítékát képezi. A hitelszerződés 22. pontja rögzíti, az adós nem vagy nem szerződésszerű teljesítése esetén a felperes a követeléseinek érvényesítése érdekében a fenti biztosítékok közül bármelyiket - akár egyidejűleg is - jogosult igénybe venni.

- [3] A hitelszerződéssel azonos napon a peres felek készfizető kezességi szerződést kötöttek, amelyben az alperes készfizető kezességet vállalt az adós mindenkor kölcsöntartozása és járulékai megfizetéséért. Rögzítették, a megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a felperes üzletszabályzatában és a bankszámlahitel szerződésben foglaltakat, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) készfizető kezességre vonatkozó szabályait kell alkalmazni.
- [4] Az adós a hitelszerződés tartama alatt a teljes hitelkeretet kimerítette, fizetési kötelezettségének nem tett eleget. Az adóst egyszerűsített felszámolási eljárást követően törölték a cégjegyzékből. A felperes a felszámolási eljárásban a hitelezői igényét bejelentette, azonban az nem térült meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest mint készfizető kezest 5 millió forint tőke, a lejárt ügyleti és késedelmi kamat, továbbá a tőke és a lejárt ügyleti kamat után 2016. október 15. napjától a kifizetés napjáig járó a kereset szerinti mértékű késedelmi kamat megfizetésére.
- [6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Érdemben azzal védekezett, hogy a felperes szerződésszegést követett el, amikor nem a kezes zrt.-vel szemben érvényesítette a kezességből eredő igényét, amely magasabb összegű megtérülést jelentett volna. Álláspontja szerint a szerződés helyes értelmezése szerint elsődleges kezesnek a kezes zrt. minősül. Hivatkozott arra is, hogy a kezesi szerződést abban a téves feltevésben kötötte meg, hogy az elsődleges kezes kezességvállalása megtérülést biztosít, fedezetet nyújt a felperes követelésére.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 8.558.798 forintot, és ezen összegből 6.952.709 forint után 2016. október 15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot.
- [8] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen az alperes érvénytelenségi kifogását vizsgálta. Rögzítette, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 164. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a szerződés megkötése során valamely lényeges körülmény tekintetében tévedésben volt, és ezt a másik fél okozta vagy felismerhette. Az alperes az rPp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatás ellenére bizonyítási

indítványt nem terjesztett elő, a személyes megjelenés kötelezettségével történt idézése ellenére a tárgyaláson nem jelent meg, részletes tényelődást nem tett, így nem volt megállapítható, hogy a tévedés jogszabályi feltételei fennállnak-e. Önmagában az a körülmény, hogy az okiratban foglaltakkal szemben az volt a feltételezése, hogy a kezes zrt. a felperes irányában elsődleges kezesként felel, a tévedés megállapítására nem szolgálhat alapul.

- [9] A felperest a szerződés 22. pontja feljogosította a biztosítékok bármelyikének - akár egyidejű - igénybevételére. Az elsőfokú bíróság kifejtette, kizárólag abban az esetben hivatkozhatna az alperes a felelősségét kizáró körülményre, ha lett volna olyan tartalmú megállapodás a felek között, amely szerint a kezes zrt. kezességvállalása elsődleges és sorrendben megelőzi az alperesi kezességvállalást. Az okiratok tartalmával szemben e körben is az alperest terhelte a bizonyítás, azonban bizonyítékot nem csatolt, bizonyítási indítvánnyal nem élt.
- [10] Az elsőfokú bíróság leszögezte, az alperesnek a kezes zrt.-vel kapcsolatos hivatkozásán túl egyéb védekezése nem volt, a keresetösszezszerűségét más okból nem kifogásolta.
- [11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - helyes indokai alapján - helybenhagyta.
- [12] A jogerős ítéletben írtak szerint az elsőfokú bíróság nem követett el az ítélet hatályon kívül helyezésére alapot adó eljárási szabálysértést. A 2-I. sorszámú végzésében - amikor még nem volt ismert az alperes keresettel szembeni védekezése - az rPp. 3. § (3) bekezdésére és 164. § (1) bekezdésére utaló általános tájékoztatást nyújtott a felek részére. Az ellenkérelem benyújtását követően a 4. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben részletesen tájékoztatta az alperest arról, hogy mely tényeket kell bizonyítania, és felhívta a figyelmét az általa állított tények bizonyítatlanságának következményére. A megtámadási kifogás előterjesztése után a 8. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben ismételten tájékoztatta az alperest az általa bizonyítandó tényekről és arról, hogy a bizonyítatlanságot a terhére kell értékelni. Tájékoztatási kötelezettségének egyediesítetten, valamennyi kérelemre és az anyagi jogi szabályok szerint jelentős tényekre kiterjedően, a polgári perrendtartás tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó szabályainak alkalmazásával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2009. (VI.24.) PK véleményben (a továbbiakban: PK vélemény) foglaltaknak megfelelően eleget tett.
- [13] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az alperes a megtámadási kifogását jogi képviselő útján terjesztette elő, aki e vonatkozásban tényelődás nem tett, és bizonyítási indítványként kizárólag az alperes személyes meghallgatását indítványozta. Az alperes a kitűzött tárgyalásról személyes megjelenés kötelezettségével történt idézése ellenére távol maradt, így a megtámadási kifogását illetően tények előadására nem került sor. Az elsőfokú bíróság kizárólag az alperesi tényelődások ismeretében tudta volna felmérni a bizonyításra szoruló tényeket, és

tájékoztatni az őt terhelő bizonyítási kötelezettségről és az adott esetben igénybe vehető bizonyítási eszközökről.

- [14] A másodfokú bíróság megállapította, az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a kezes zrt. kezességvállalása elsődleges, mivel ilyen rendelkezést sem a hitelszerződés, sem a készfizető kezességi megállapodások nem tartalmaztak, ezzel szemben a bankszámla hitelszerződés 22. pontja szerint a biztosítékok közül a választás joga a felperest illette meg.
- [15] Hangsúlyozta, az alperes a tartozás összegét ugyan vitatta, azonban nem fejtette ki részletesen, hogy miért és mennyiben, vitatása ezért túlzottan általánosnak minősül. Azt nem tette vitássá, hogy az adós a teljes hitelkeretet kimerítette, a tartozás akár részbeni megfizetésére nem hivatkozott, így helytállóan marasztalta az elsőfokú bíróság a kereseti követeléssel egyező összegben.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetet elutasító döntés hozatalát kérte. Állította, a jogerős ítélet az rPp. 3. §-ába, 164. § (1) bekezdésébe, az rPtk. 210. § (1) és (2) bekezdésébe, 235. § (1) bekezdésébe és a 236. § (3) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.
- [17] Az alperes előadta, az első- és a másodfokú bíróság anélkül fogadta el a felperes keresetében megjelölt követelés összegét, hogy a felperes azt követhető és ellenőrizhető módon levezette volna, kimutatta volna az adós, illetve az alperes teljesítéseinek elszámolását, és az azok alapján megállapított késedelem időtartamát. A keresetből az sem tűnik ki, hogy a költségek felszámításának van-e jogszabályi vagy szerződésen alapuló jogi és ténybeli alapja. Az eljáró bíróságok nem hívták fel a felperest a követelés összegének bizonyítására, annak ellenére, hogy a bizonyítás a felperest terhelte. A hiányos tartalmú kereset alapján a jogi képviselő nélkül eljáró alperes nem volt abban a helyzetben, hogy a felperesi követelés összezszerűségét nyomon követhesse, illetve arra érdemben nyilatkozzon.
- [18] Az alperes eljárási szabálysértésként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a jogi képviselő nélkül eljáró alperest csak általános jelleggel tájékoztatta a bizonyítási kötelezettségéről, annak tartalma és időpontja sem volt megfelelő. Az EBH 2007.1728. számon közzétett elvi döntésre hivatkozással sérelmezte, hogy a tájékoztatás nem terjedt ki sem a kezesség sorrendjére, sem megtámadhatóságra, sem a kezességi szerződések tartalmára. A perben nem érvényesült „a fegyverek egyenlőségének” elve, tekintettel arra, hogy a keresetet benyújtó felperesre semmilyen bizonyítási terhet nem osztott ki.

- [19] Az alperes hangsúlyozta a perben végig hivatkozott arra, hogy a szerződés megkötésekor tévedésben volt. A szerződés struktúrája és megszövegezése, továbbá a szerződéskötéskor eljáró ügyintéző tájékoztatása alapján joggal írta alá abban a hitben (tévedésben) a kezességvállalásról szóló szerződést, hogy a kezes zrt.-vel szemben a felperesi igény érvényesítése mindenképpen megelőzi a vele szembeni követelést. Iratellenesen tartalmazza a jogerős ítélet, hogy a megtámadási kifogást illetően az alperes nem adott elő tényeket, ezzel szemben a 2017. november 23-án érkeztetett érdemi nyilatkozatában a megtámadási kifogását részletesen előadta, azonban annak vizsgálatát mindkét fokon eljáró bíróság mellőzte. E körben indokolási kötelezettségüket is megsértették. A jogerős ítélet a megtámadási kifogás vonatkozásában a felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogszabályokat sérti. Hangsúlyozta, valós információk birtokában nem írta volna alá a kezesi szerződést.
- [20] A felülvizsgálati tárgyaláson előadott érvelése szerint a felperes üzletszabályzatának 2.11.1.8. pontja tisztességtelen.
- [21] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az ott hivatkozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [23] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében eljárási szabálysértésként a bizonyítási teher jogszabálysértő megállapítására és az alperes tájékoztatásának elégtelenségére hivatkozott. A Kúria maradéktalanul egyetértett a másodfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel a tekintetben, hogy az elsőfokú bíróság az rPp. 3. § (3) bekezdésének és az ezt értelmező PK véleménynek megfelelően, az rPp. 164. §-a (1) bekezdésében foglaltak figyelembevételével tájékoztatta az alperest arról, hogy szemben a felperes okiratokkal alátámasztott kereseti kérelmével, milyen körben terheli a bizonyítási kötelezettség. Az elsőfokú bíróság a 4. sorszámú jegyzőkönyvben rögzítette, az alperesnek kell bizonyítania, hogy a felperes szerződésszegést követett el azáltal, hogy a kezes zrt.-vel szemben nem érvényesített igényt, illetve hogy ennek hiánya az alperes kezesi felelősségét kizárja. Az alperes tévedésre történő hivatkozása tekintetében pedig a 8 sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítette, miszerint az alperest terheli a bizonyítás, hogy valamely lényeges szerződési feltétel tekintetében tévedésben volt, tévedését a másik fél okozta, vagy felismerhette.
- [24] A Kúria rámutat, alaptalanul sérelmezi az alperes, hogy az elsőfokú bíróság tájékoztatása nem terjedt ki „a kezesség sorrendjére, a megtámadhatóságra és a kezességi szerződések tartalmára”. A PK vélemény 2. és 3. pontjából egyértelműen következik, hogy a

bíróságnak nem anyagi jogi kérdésben kell tájékoztatást adnia a fél részére, hanem arról kell tájékoztatnia, hogy a fél által előadott mely tényállításokat ítéli olyannak, amelyek bizonyításra szorulnak. Erre utal a tájékoztatás időszerűségének, folyamatosságának követelménye is, miszerint azt a bíróságnak a fél részére az eljárás olyan szakaszában kell megadnia, amikor a bizonyítandó tények már ismertek és megállapítható, hogy a fél nincs kellőképpen tisztában bizonyítási kötelezettsége tartalmával. Az előző pontban ismertetett tájékoztatások a hivatkozott követelményeknek maradéktalanul megfeleltek.

- [25] Az rPp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A felperes követelése jogalapját a keresetleveléhez csatolt bankszámla hitelszerződéssel, készfizető kezességi szerződésekkel, a hitelszerződés részét képező általános szerződési feltételekkel, a felszámolási eljárásban keletkezett iratokkal,összepszerűségét a hirdetménnyel és a folyószámla-forgalmi kimutatással igazolta, tehát okirati bizonyítékokat csatolt. Az alperes bár érdemi ellenkérelmében úgy nyilatkozott, hogy a követelés összegét is vitatja, a továbbiakban az elsőfokú eljárás teljes tartama alatt sem általánosságban, sem egyes tételeit tekintve nem kifogásolta a felperesi kimutatást. Az általános, minden konkrétumot nélkülöző vitatás önmagában nem alkalmas arra, hogy a másik fél okiratokkal alátámasztott állítását kétségessé tegye. Az alperes nem állította, hogy akár az adós, akár saját maga a hitelszerződés alapján teljesített volna, ezért alaptalanul sérelmezi felülvizsgálati kérelmében - egyébként konkrét összeg, illetve időpont megjelölése nélkül - hogy a befizetések figyelembevétele nem követhető a felperesi kimutatásokban. Mindebből következik, hogy a megfelelően részletes kereset a marasztaló ítélet alapjául szolgálhatott.
- [26] Az alperes a megtámadási kifogása tekintetében a megfelelően részletes és világos tájékoztatás ellenére bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, személyes megjelenés kötelezettségével történt idézés ellenére a tárgyaláson nem jelent meg, pedig kizárólagosan személyes meghallgatásával kívánta bizonyítani a tévedésével kapcsolatos előadását. Iratellenes az a hivatkozása, hogy a 2017. november 23-án érkeztetett beadványa a tévedés körében kellően részletes tényelőadást tartalmazott. Abban egyrészt a perbeli szerződések megkötését követő eseményeket adott elő, amelyek a szerződéskötéskor fennálló tévedését már ebből az okból sem okozhatták, másrészt a Széchenyi kártyához kapcsolódó hitel sajátosságaira hivatkozott, és magából az okiratok tartalmából kívánta levezetni a tévedését. Az eljáró bíróságok azonban az okiratok tartalmát megfelelően értékelve állapították meg, hogy azokból nem következett a kezes zrt. elsődleges helytállási kötelezettsége, sőt figyelemmel a hitelszerződés 22. pontjára és a készfizető kezességi szerződés 3. pontjában írtakra, épp annak ellenkezőjére kell következtetni. Az alperes a tévedését

semmivel sem valószínűsítette, bizonyította, ezért a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott anyagi jogszabályok sérelme nélkül ítéleték az eljáró bíróságok a megtámadási kifogását alaptalannak, és marasztalták a kereset szerint.

- [27] Az alperes az általános szerződési feltétel tisztességtelenségére az rPp. 272. § (1) bekezdésében megállapított 60 napon belül benyújtott felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott. Ezen állított jogszabálysértés érdemi vizsgálatát annak elkésztettségével az is kizárta, hogy tisztességtelenségre az eljárás korábbi szakaszaiban nem hivatkozott. Az rPp. 272. §-ából fakadóan a felülvizsgálati kérelemben nem jelölhető meg olyan jogszabály megsértése, amelyre a fél korábban nem hivatkozott, és amelyre vonatkozóan a jogerős határozat döntést nem tartalmaz (KGD2017.119; BH2017.101).
- [28] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [29] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelemre tekintettel az alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli. Az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes jogi képviseleti munkadíjból álló eljárási költségének megfizetésére, amelyet a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján, a kifejtett munkával arányos, áfát is tartalmazó mérsékelt összegben határozott meg.
- [30] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. április 30.

. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
tisztviselő